

”Castillo Morales koncept til børn med sonde, der skal lære at spise og drikke?”

Af ergoterapeut/Castillo Morales terapeut Inge Krügermeier

Når et barn med sonde, skal begynde at tage næring til sig ved egen kraft, kan det være svært, fordi barnets motorik og sensibilitet i og omkring munden ofte er meget påvirket. Barnet vil derfor reagere med afværge ved at få noget i munden og angst for at fejlsynke, hvilket gør måltiderne langvarige, krævende og frustrerende, - ikke kun for barnet, men også for forældre og personale, der skal made det.

Den argentinske speciallæge i neurologisk rehabilitering Dr. Castillo Morales har udviklet et helhedsorienteret koncept for funktionel diagnostik og terapi, der målrettet sigter mod at præcisere og regulere selv meget svære mundmotoriske – og sensoriske vanskeligheder.

Da konceptets overordnede mål er, ”at styrke og udvikle de potentialer og færdigheder en person med funktionsnedsættelse har for at opnå optimal selvstændighed og livskvalitet”, er et delmål, at ændre denne situation og sikre disse børn og deres nære: ”at et måltid bliver til den livgivende, trygge og sociale oplevelse, som det er bestemt til være for alle mennesker”.

Som en hjælp til at indfri dette mål, har Dr. Castillo Morales i samarbejde med Dr. Boehm fra Tyskland, udviklet en ske af blød gummi, som børn med mundmotoriske og sensitive dysfunktioner, kan tolerere at få i munden, fordi skeens materiale har en eftergivelighed og overflade, som er lig strukturerne i munden.

Denne ske anvendes dels som spiseredskab og dels terapeutisk for at afstemme mundens sensibilitet og motorik, men i begge tilfælde kun efter udførelse af et ganske enkelt behandlingsprogram, som anvendes inden måltidet og som er udarbejdet individuelt ud fra en funktionel evaluering, varetaget af et tværfagligt team i samarbejde med forældrene, der afdækker barnets potentialer, ressourcer, problemer og begrænsninger.

Den filosofi, der arbejdes ud fra er, at hvert enkelt menneske er et unikt og kommunikativt væsen. Derfor er alle tiltag baseret på barnets præmisser og kræver barnets accept og aktive medvirken for at kunne indledes. Respekteres dette ikke er det et overgreb, som er kontraindiceret ifølge konceptet.

Den overordnede betegnelse for Castillo Morales koncept er ”Neuromotorisk Udviklingsterapi”. Konceptet er, som navnet angiver, forankret indenfor neurologien og baseret på den viden, der findes om udviklingen af centralnervesystemet, dets plasticitet og dynamik, samt barnets udvikling i livmoderen og den naturlige senso-motoriske udvikling indenfor det første leveår.

Det er denne viden, der omsættes rent funktionelt og skaber de betingelser, der skal til for at et barn med sonde kan tolerere og håndtere indtagelse af næring gennem munden efter en periode med

sonde, ligesom det er denne viden og de overvejelser Dr. Castillo Morales har omsat til udformning og materialevalg for den ske, der anbefales at bruge til disse børn.

De manuelle teknikker, der anvendes for at forberede og regulere mundmotoriske – og sensoriske dysfunktioner kaldes ”Orofacial Regulationsterapi” og kræver at de professionelle, der udfører udredning og giver instruktion i konceptet, har en efteruddannelse af 6 ugers varighed på grundkursus i Castillo Morales koncept. Der er aktuelt 33 certificerede Castillo Morales terapeuter i Danmark, som repræsenterer 4 forskellige fagområder.

Flexy-spoon (gummi ske) og andre materialer, som anbefales af Dr. Castillo Morales forhandles af det danske firma Birdhouse via denne webside: www.birdhouse.dk
Indehaver af Birdhouse er ergoterapeut Helle Grøndahl.

Artiklen er bragt i Hjælpemiddel Instituttets fagblad ”Hjælpemidlet” nr. 2. 2004 forud for konferencen på Rehab-Messen maj 2004 i Bellacentret, hvor et af de faglige indlæg omhandlede dette emne fremlagt af undertegnede.

Den teoretiske gennemgang på konferencen blev underbygget ved videoklip baseret på en funktionel evaluering af et barn på 10 måneder med Charge Syndrom, hvor der gives en indsigt i, hvordan der arbejdes ud fra konceptet i praksis for at lære et barn med sonde at indtage næring gennem munden.

Videoen er optaget på Dr. Castillo Morales klinik i Córdoba i Argentina og den instruktion til forældre og professionelle, der anvises, gives af Dr. Castillo Morales.

*Med venlig hilsen ergoterapeut/Castillo Morales-terapeut Inge Krügermeier
Oktober 2004*